Otázka: Cesta (Cormac McCarthy)

Předmět: Český jazyk (rozbor knihy)

Přidal(a): annabrankova

Cormac McCarthy

- Narozen 20. července 1933
- Americký spisoval, scénárista a dramatik.
- V době, kdy byl členem armádního letectva, pobýval na Aljašce, zde vysílal svůj rozhlasový pořad
- Ve svých dílech rozebírá téma jihoamerického Západu, označován za pokračovatele **americké jižanské literatury**
- Za román *Cesta* získal Pulitzerovu cenu za literaturu
- Časté motivy: odcizení, přežití člověka v nepřátelském světě, násilí

Další díla:

- **Tahle země není pro starý** (filmová podoba získala 4 Oscary) – dílo označované za „morální thriller“ s netradičním detektivním příběhem, **Krvavý poledník aneb Večerní červánky na západě –** western námět, nájemní zabijáci mají zlikvidovat Apače
- Literární kritik Harold Bloom ho zařadil mezi čtyři nejvýznamnější americké romanopisce současnosti

Literárně historický kontext

- *Cesta* vydána **2006**
- Literární směr: **postmodernismus** (2.pol.20.st./ 21.st.)
- nový pohled literatury na moderní společnost, negativa a důsledky moderní doby

- Prvky experimentování – proměna jazykových prostředků
- Čtenář může dílo interpretovat svobodněji – například otevřený konec
- důležitým historickým mezníkem je **pád komunismu v Evropě**, který přinesl konec cenzury a izolace sovětských zemí – jejich díla se postupně dostávala na Západ
- v důsledku globalizace vznik **elektronických podob knih**
- konkurence USA x SSSR (později se rozpadl, nedokázal udržet krok), USA snaha ovlivňovat politiku i jiných zemí
- zánik bipolárního světa ukončil **studenou válku**, ale ne kompletně hrozící válečné konflikty
- antiutopické romány **varují** před možnou **globální katastrofou** a poukazují na neutěšený stav civilizace
- autorovi se stala inspirací pro knihu *Cesta* návštěva **El Pasa v Texasu**, představoval si, jak by mohlo město vypadat v budoucnosti
- *Cesta* dnes již **zfilmována**

Další představitelé postmoderny:

- **Umberto Eco:** italský filosof a spisovatel, dílo Jméno růže – detektivka, filosofické dílo
- **Milan Kundera:** český spisovatel ale roku 1975 emigroval do Francie-problémy v komunistické straně, dílo: Žert, Směšné lásky (soubor satirických povídek)

Rozbor: Cesta (2006)

- **Literární druh:** epika
- **Literární žánr:** post-apokalyptický román (speciální pod žánr sci-fi)
- **Literární forma:** próza

Téma:

- Lidský život po neznámé katastrofě a putování zničenou krajinou. Jak se ocitají lidé v mezních situacích a přestávají dodržovat morální zásady

Hlavní motivy:

- Rodina, katastrofa, cesta, **ztráta lidskosti**, boj o život, apokalypsa, odcizení

Další znaky:

- strach ze sledování, přežívání, rodičovská láska

Kompozice:

- chronologická + **retrospektivní prvky** (vzpomínky muže na život před katastrofou)
- text není členěn do kapitol
- v přímé řeči se nepoužívají uvozovky = nevlastní přímá řeč (dle autora jsou uvozovky nesmyslná ztráta času)

Vypravěč:

- Er-forma, vševědoucí

Jazyk:

- Spisovné, kromě promluv postav – vulgarismy (často v přímé řeči), holé strohé věty x bohaté popisy při líčení krajiny/vzpomínek na život před katastrofou

Charakteristika postav:

- *hlavní postavy:* autor se snaží poukázat na to, že může katastrofa postihnout všechny,

proto hlavní postavy vystupují beze jmen

- **Otec** – obětavý, starostlivý – chrání svého syna, pesimista (nevěří v dobro, rozdělování lidí na dobré x zlé), zažil svět před katastrofou
- **Syn** – rád by všem pomáhal, nesobecký, kontrast dospělé a dětské stránky (ukazují se v něm střídavě obě)

Časoprostor:

- čas neznámý/po celosvětové katastrofě
- USA – putování na Jih, příroda – lesy, moře, hory, (úkryt v opuštěném domě)

Děj (obsah) díla:

Příběh se odehrává v době po celosvětové katastrofě, kdy jídlo a oblečení představují důležitý faktor přežití. Kniha Cesta je o dlouhém putování otce a syna, kteří se snaží dostat až na Jih USA k moři v domnění, že je tam čeká nový a lepší život. Po cestě se potkávají s fyziologickými problémy jako je chlad, hlad, nebezpečí od zlých lidí. Setkávají se při své cestě dokonce s kanibalismem. Vše je zničené, všude jen prach, popel („popílek“) a mrtví lidé. Otec a syn pro sebe navzájem představují celý svět, putují pouze s nákupním vozíkem a pár věcmi, které jim zůstaly. Mají také revolver se 2 náboji, pokud by byla smrt tím nejlepším řešením. Otec sám se sebou vede vnitřní boj, zda není smrt nejvhodnějším únikem. Z jeho vzpomínek se dozvídáme, že jeho žena spáchala také sebevraždu. Muž chlapci tvrdí, že nesou společně oheň (metafora pro naději na přežití). Nakonec se na Jih k moři dostávají, ale ani tam spásu nenaleznou. Doplní zásoby z opuštěné lodi. Putují tedy dál, načež otec začne být chorý a přesvědčuje syna, aby pokračoval bez něj, ten ale nechce, neboť mu otec slíbil, že ho nikdy neopustí. V závěru knihy následně otec umírá. Synovi je nabídnuta ochrana v rodině neznámého muže, kterého potká a říká, že patří mezi hodné. Syn se naposledy běží rozloučit s otcem, kterému slibuje, že na něj nikdy nezapomene. Nakonec se vděčně přidává k muži a jeho ženě.